

GERÇEK EFENDİ, GERÇEK KÖLE*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden, kesîran, tayyiben, mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve'sselâmü alâ seyyidînâ ve senedinâ ve üsvetüne'l-haseneti ve tâci ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd.

Fekâle'n-nebiyyü salla'llâhu aleyhi ve sellem:

إِنَّ رَجُلًا دَخَلَ الْجَنَّةَ فَرَأَى عَبْدَهُ فَوْقَ دَرَجَتِهِ فَقَالَ
يَا رَبِّ هَذَا عَبْدِي فَوْقَ دَرَجَتِي فَقَالَ لَهُ نَعَمْ جَزَيْتُهُ
بِعَمَلِهِ وَجَزَيْتُكَ بِعَمَلِكَ

(عق. خط. عن أبي هريرة)

(İnne racülen dehale'l-cennete, fereâ abdehû fevka derecetihî, fekâle: Yâ rabbi, hâzâ abdî fevka derecetî? Fekâle lehû: Neam, cezeytühû bi-amelihî, ve cezeytüke bi-amelik) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

a. Kölenin Derecesi

Hatib-i Bağdadî, bu hadis-i şerifi Ebû Hüreyre

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RA'dan nakleylemiş. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:¹

إِنَّ رَجُلًا دَخَلَ الْجَنَّةَ فَرَأَى عَبْدَهُ فَوْقَ دَرَجَتِهِ فَقَالَ
يَا رَبِّ هَذَا عَبْدِي فَوْقَ دَرَجَتِي فَقَالَ لَهُ نَعَمْ جَزَيْتُهُ
بِعَمَلِهِ وَجَزَيْتُكَ بِعَمَلِكَ

(عق. خط. عن أبي هريرة)

(*Inne racülen de hale'l-cenneh*) “Bir müslüman cennete girdi, bir adam cennete girdi. (*Feraâ abdehû fevka derecetihî*) Girdi ama, cennette kendisinin dünyadaki müslüman kölesini, hizmetçisini, esirini kendisinden yüksek derecede, mertebesi daha yüksek olarak gördü.”

Efendi dünyada emir vermeğe alışmış:

“—Git şunu yıka, şunu getir, bunu getir, süpür, kaldır, otur...”

(*Fekàle: Yâ rabbî, hâzâ abdî fevka derecetî*) Diyor ki: “Şu benim kölem yâ Rabbi, benden daha yüksek derecede; bu nasıl oluyor? Bu köle benden daha yüksek derecelere çıkmış, nimetlere bak! Sahip olduğu derecenin, nimetlerin güzelliğine bak!”

(*Fekàle: Cezeytühü bi-amelihî, cezeytüke bi-amelike*) Allah-u Telâlâ Hazretleri buyurur ki: “Evet gördüğün gibi bu dünyada işlediği

¹ Ukaylî, Duafâ, c.I, s.437, no:251; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.129, no:3567; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.19; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.89, no:25111; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IX, s.33, no:7847.

amellerin mükâfatını vererek onu bu dereceye çıkarttım; senin işlediğin amellerin karşılığı olarak da sana o dereceyi verdim.”

O senden daha çok çalışmış, âhiret sermayesini daha iyi hazırlamış cennete daha iyi hazırlanmış. Ona yüksek mertebe verilmiş. Sen o kadar çalışmamışsın, senin merteben ondan aşağıda kalmış. Neden?

Deniliyor ki:

عِزُّ الدُّنْيَا بِالْمَالِ وَعِزُّ الْآخِرَةِ بِصَالِحِ الْأَعْمَالِ

(İzzü'd-dünyâ bi'l-mâl, ve izzü'l-âhireti bi-sâlihi'l-a'mâli) “Dünyanın izzeti, itibarı, saltanatı mal ile, servetle, mülkle. Bir insanın malı mülkü, parası pulu çok oldu mu, kıymetli oluyor. İnsanların maddeci, materyalist kafayla dünyadaki ölçüleri böyle ama, âhirette ölçü para pul değil; âhiretteki mertebeler, sâlih amellerle kazanılır.”

Kim daha çok ibadet yapmışsa, kim daha çok *Lâ ilâhe illa'llah* demişse meydan açık. Senin de 24 saatin var benim de 24 saatim var, hanımın da 24 saati var, dışarıdaki kardeşin de 24 saati var. Hepimize eşit zaman verilmiş.

“—Sen bu 24 saati ne yaptın?”

“—Televizyon seyrettim, maç seyrettim, gezmeye gittim, piknik yaptım, ticaret ettim, kahveye uğradım, arkadaşlarla sohbet ettim.”

“—Sen ne yaptın?”

“—Ben de camiye geldim Kur'an dinledim...”

Hangisi kazandı? Birisi, 24 saati güzel değerlendirdi, ötekisi iyi değerlendirmedir. Onun için bu dünyada köle, fakir, hor, mazlum olan nice insan vardır; ahirette onlar efendi olacak; bu dünyada onlara efelik taslayan, patronluk yapan nice insanlar vardır, ahirette onun ayağının tozu olamayacak. Onun hizmetçisi olmaya çoktan razı ama, cennete giremeyecek ki hizmetçisi olabilsin. Etrafında pervane gibi dönmek isterdi belki ama, giremeyecek ki cennete, cennette onun hizmetçisi olsun.

b. O Gün Kimseye Haksızlık Yapılmayacak

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, Yâsîn Sûresi'nde buyruluyor ki:

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ

(يس:٥٤)

(*Felyevme lâ tuzlemü nefsün şey'en*) “Bu mahşer gününde, ahiret gününde, hiç bir kimse zulme, haksızlığa uğramayacak. (*Ve lâ tüzzevne illâ mâ küntüm ta'melûn*) O zaman işlediklerinizden gayri bir karşılık görmeyeceksiniz.” (Yâsin, 36/54)

Yâsîn Sûresi'nde okuyoruz; bu ayetler bize neler söylüyor? Rabbimiz bize Habîb-i Edîbini göndermiş, kitabını indirmiş, neler bildirmiş, ne ihtarlar çekilmiş, haberimiz yok.

Bu neye benziyor: Siz eve uğramamışsınız;

posta kutunuza bankadan çek gelmiş, telefon faturası, gaz faturası gelmiş; “Şu vakte kadar ödemezseniz telefonu keseriz, gazı kapatırız; cezaya uğrarsınız. Ödemediğiniz takdirde, şu kadar katlama olur... ” vs. denmiş. Siz hiç açmamışsınız kutuyu, faturaları ödememişsiniz. Evin semtine uğramamışsınız, neler olduğunun farkında değilsiniz.

Allah da kitap göndermiş; siz açmıyorsunuz ki, insanlar açmıyor ki... Bunun içinde ne var, ne ihtar var, ne fatura, ne ceza var?

Neleri istiyor Allah-u Teâlâ Hazretleri? Bunları insanlar bilmiyor. Halbuki Peygamber Efendimiz, yeni gelseydi Kur'an yeni inseydi, gazetelerde bomba gibi bir haber patlasaydı:

“—Arabistan'dan yeni bir peygamber çıkmış, Hazret-i Muhammed-i Mustafa çıkmış!” denseydi, ne yapardınız? İnsan yerinde duramazdı.

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

(الحشر: ٢١)

(*Lev enzelnâ hâze'l-kur'âne alâ cebelin leraaytehû hàşian mütesaddian min haşyeti'llâh*) “Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün.” Allah'ın haşyetinden böyle büzülür, eğilir, tirtir titrer, parça parça parçalanırdı. Dağ sağlam olduğu halde, taştan yapılmış olduğu halde öyle olurdu. (*Ve tilke'l-emsâlü nadribühâ li'n-nâsi leallehüm yetefekkerûn.*” [Bu misalleri insanlara, düşünsünler diye veriyoruz.] (Haşr, 59/21) buyruluyor.

İnsanoğlu ne kadar katı? Taştan da mı katı? İnsanoğlunun hiç mi ilgisi yok? Duygusu mu eksilmiş? Hiç mi kafası çalışmıyor? Peygamber gelmiş, kitap gelmiş, Allah'tan emir gelmiş...

Bu duvarda asılı olan ne? Süslü bir torba, pırıl pırıl, satenden, işlemeli gayet güzel bir torba var, çiviye asılmış.

“—Ne o?”

“—Kur'an.”

“—Nedir o Kur'an?”

“—O Allah'ın kitabı.”

“—Ne var o Allah'ın kitabının içinde?”

“—Allah in emirleri, buyrukları, Allah'ın talimatı var.”

Açmamış, okumamış, öğrenmemiş, dinlememiş... Faturalar, hesaplar, günahlar birikiyor, suçlar artıyor, cezalar büyüyor. Ondan sonra;

“—Haydi bakalım, artık senin hayat müddetin bitti, bu kadar. Gel bakalım!” diye Allah-u

Teâlâ Hazretleri Azrail AS'ı gönderdiği zaman insanoğluna;

“—Ben daha bir çalışma yapmadım, âhirete hiç hazırlanmadım; biraz bana müddet versen, biraz ömrüm uzasa...

Daha hayata doyamadım, daha gençliğimin tadını alamadım. Gençliği de yaşadım, yaşlandım ama, gene de bırakmak istemiyorum hayatı...” diye istediğin kadar yalvar.

إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُونَ

(يونس: ٤٩)

(İzâ câe ecelühüm felâ yeste’hirûne sâaten ve lâ yestakdimûn) [Ecelleri geldiği zaman, artık ne bir an geri kalırlar, ne de ileri giderler.] (Yunus, 10/49) diye ayet-i kerimede bildiriyor. Müddeti dolduğu zaman, ecel geldiği zaman bir an geriye gitmez, bir an öne gelmez.

Azrail bekler mi? Ölümü tehir eder mi? Can almaktan vazgeçer mi? Hayır! Ölümünden evvel hazırlanacaktın. “Ölmeden evvel ölecektin!” ne demek? Ölmeden evvel ölmeyi düşünüp, sanki o gün ölüyormuşsun gibi, bütün tedbirini alacaktın.

Siz de, biz de şöyle düşünsük, “Yarın Azrail AS gelip canımızı alacak¹” desek, nasıl hesaplar yaparız?

“—Aman, benim arkamdan caminin minaresini yaptırın; filanca yere şadırvan yaptırın, Kur’an

kursuna bu kadar para verin, mevlit okutuverin, hatim indirin, ıskât-ı salâtımı yapın!”

Buna benzer, bir sürü nasihatler... “—Bunları karıştırırız baba!”

“—Getir kâğıda yazayım. Aman şunu yapın, aman bunu yapın!” demez misiniz?

Kesin olarak bilseniz yarın öleceğinizi bir sürü nasihatte bulunursunuz. İşte ölmeden evvel ölecekmiş gibi hazırlanan kurtulur.

“—Ben yarın ölmeyeceğim, öbür gün de ölmeyeceğim, bir dahaki sene de ölmeyeceğim, on sene daha ölmeyeceğim. 60 sene daha ölmeyeceğim,..”

Ahdin mi var? Allah’la anlaşman, senedin mi var? Bir saat daha ileri yaşamana senedin mi var?

(Fe’l-yevme lâ tuzlemu nefsün şey’en)

“Bugün hiç kimseye haksızlık yapılmayacak, diyor Kur’an-ı Kerim. Yâsîn Sûresi her zaman okuduğumuz, hepinizin duyduğu, bir kısmınızın ezbere bildiği sure. Ezbere biliyoruz, sözlerini biliyoruz, ama teyp gibi... Döndürdüğü bandın sözlerinden insanın etkilendiği gibi etkilenmez teyp.

“—Makinadır hocam o, onun duygu tarafı yok; kalp tarafı yok, ne çalarsa çalsın etkilenmez. Dokunaklı bir vaaz olsa ah-vah etmez, titremez; teyptir bu.”

Zamanımızın müslümanları, insanları, teyp gibi, cansız bir eşya gibi. Okuduğu ayeti de böyle okuyor.

c. İhlâs Sûresi'nin Tesiri

Avusturya'nın Viyana şehrinde doktor olmuş bir kardeşimiz diyor ki:

“—Orada bir Almanla tanıştık, *Kul hüva'llàhu ehad* Sûresi'nden müslüman olmuş.”

Alman teolog, ilâhiyat tahsili yapmış Almanya'da... Hristiyan olarak, papaz olarak, felsefe okumuş, dinleri incelemiş, dinlerin inançlarını gözden geçirmiş. Hangi din nasıl inanıyor? Japonların bir dini var, Şintoizm... Bakalım neymiş inancı? Hintlilerin dinleri var, bakalım inançları neymiş? Yahudilerin inancı nasıl, hristiyanların inancı, Afrika'daki yamyamların, toteme tapanların, Tibetlilerin, Dalay Lamların vs. inançları nasıl? Hepsini incelemiş. Bir de müslümanların inancını incelemiş; bakalım müslümanlar inanç konusunda ne diyorlar?

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

(الإخلاص: ۱-۴)

(*Kul hüva'llàhü ehad. Allàhu's-samed. Lem yelid ve lem yûled. Ve lem yekûn lehû küfüven ehad*)

(*Kul hüva'llàhü ehad*) “De ki ey Rasûlüm; O Allah bir tektir, onun şeriki, nazîri yoktur. (*Allàhu's-samed*) Her mahlûka ihtiyacını veren, muhtaç olduğu ihtiyaçları karşılayan, yaratan, yaşatan, her varlığın varlığını devam ettiren odur. (*Lem*

yelid ve lem yûled) Ne onun çocuğu olmuştur, ne de o birisinin çocuğudur. Doğurmamıştır, doğmamıştır. (*Ve lem yekûn lehû küfüven ehad*) Onun hiçbir dengi yoktur.” (İhlâs, 112/1-4)

Bu dört kısa cümleyi okumuş, irkilmiş, ürpermiş, titremiş, gözlerinden yaşlar boşanmış. İşte din bu, işte inanç bu demiş, müslüman olmuş; her okuyuşta aynı şekilde titriyormuş, gözyaşlarını tutamıyormuş, duygulanıyormuş. Elin insanı nasıl kıymetini biliyor? Biz nasıl elimizdeki cevherin kıymetinden habersiziz, o kıymet biliyor; yanlış yolu bırakıyor, İslâm’a geliyor, bizim halimiz nasıl?

Eski devirde, bir zat; sakallı, güzel yüzlü, ihtiyar, yani orta yaşın biraz üstünde çok kibar, çok zarif konuşuyor; sofilerin arasına gelmiş, tasavvuftan bahsediyor; tasavvuf meşrebinden, dervişlikten, zikirden, marifetullahtan, irfandan vs. bahsediyor, güzel şeyler söylüyor. Herkes de:

“—Aman ne kadar kibar, ne güzel konuşuyor!” diyormuş.

Adam arada şiir de söylüyor; sesinin tonu da güzel, yüzü de sevimli, giyimi de temiz... Herkes memnun. Dinleyenlerden bir tanesi ötekisine demiş ki:

“—Kalbim diyor ki, bu adam yahudi! Ben bunu dinlemeyeceğim, gideceğim.”

O gidince ötekisi konuşmayı kesmiş: “—Arkadaşın niye gitti, ne söyledi de gitti?” “—İşte bir şey söyledi gitti.”

“—Yok, ille söyleyeceksin, ne söyledi?”

“—Vallahi söylemesem daha iyi.” demiş.

“—Yok, söyle!” demiş.

“—Kalbim bu adam Yahudi diyor, müslüman değil; Yahudi dedi, ondan gitti.” demiş.

Adam kıpkırmızı kesilmiş, demiş ki:

(Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû, ve enne'l-islâme hakkun) “İslâm dini hak din!” demiş, müslüman olmuş.

Demiş ki:

“—Onun kalbi doğru söylüyor. Ben hangi din hak dinse o dinin mensupları, manevî gerçekleri bilirler diye çeşitli grupları dolaştım. Mutasavvıfların, sofilerin, tasavvuf erbabının arasına da, yâni sizin aranızda da ondan geldim. Sizin dininiz hak dinmiş. Allah, yolunda yürüyenin kalbine benim Yahudi olduğumu nasıl bildiriyor?”

Güzel söz söylüyor ama, onun imanının olmadığını, müslüman ferasetinden anlıyor.

İmam Şafiî Rh.A, Hanefî mezhebinin İmam-ı Azam’dan sonraki imamlarından İmam Muhammed ile mescidde oturuyorlarmış. Kapıdan birisi girmiş, İmam Muhammed İmam Şafiî’ye demiş ki :

“—Kalbim bu giren adamın marangoz olduğunu söyledi bana.” İmam Şafiî Hazretleri de gözünü kapatmış, danışmış kalbine:

“—Bana da kalbim demirci olduğunu söyledi.” demiş.

Birisi marangoz diyor, öteki demirci.

“—Ne yapacağız? Çağıralım, soralım!”

“—Selâmün aleyküm.”

“—Aleyküm selâm.”

“—Hoş geldin, nasılsın, neyin nesisin? İsmi ne? Mesleğin nedir, geçimini nasıl sağlıyorsun, sanatın ne?” diye sormuşlar.

Adam demiş ki:

“—Evvelce demirciydim, şu anda marangozlukla meşgul oluyorum.”

İmam Şafiî, mezhep imamı; İmam Muhammed salâhiyetli mezhep imamlarından.

Muhterem kardeşlerim, Allah kendi yolunda gidenlere neler ihsan ediyor? Dinimiz ne kadar güzel, Rabbimiz ne kadar büyük lütuflar ihsan ediyor! Kur'an-ı Kerim ne kadar güzel emirler ihtiva ediyor, ne güzel âyetler var. Bizi uyandıracak olan bizi tehlikelerden uzaklaştıracak ne kadar önemli ihtarlar var. Müslümanlar âhirette pişman olmasın diye, bu dünyada iken meseleleri anlasınlar diye, ne güzel ihtarlar var da, müslümanlar onları okusa ne güzel olacak!

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ

(يس:٥٤)

(Fe'l-yevme lâ tuzlemü nefsun şey'en) “Bugün hiç kimse haksız muameleye uğratılmayacak!”

diyor, Yâsîn Sûresi'nde Allah-u Teâlâ Hazretleri. Kıyamet gününde hiç kimse haksızlığa uğramayacak.

(Ve lâ tüzzevne illâ mâ küntüm ta'melûn)

“Ne işlediyseniz onun karşılığını bulacak, göreceksiniz.” Darı ektiyseniz buğday çıkmaz,

darı çıkar; mısır ektiyseniz, mısır çıkar. Ne ektiyseniz onu biçersiniz. Rüzgâr ektiyseniz, fırtına biçersiniz. Bu dünyada iken günah ektiyseniz, âhirette azap biçersiniz, azapla karşılanırsınız. Burada sevap işlerseniz, âhirette mükâfat alırsınız. Gayet belli, her şey gayet kolay...

d. Her Yaptığımız Kaydediliyor

Bir bakıma Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

“—Ey kullarım bu dünyada ne yaptığınız, âhirette ona göre muamele edeceğim. Hepsini de yazıyorum.”

Hepsi kaydediliyor.

“—Nasıl kaydediliyor? Ben kimsenin görmediği yerde neler yapıyorum?”

Hepimizin omuzunda iki tane melek var. Ağır-lığını hissetmiyoruz. Zaten meleklerin ağırlığını sen hissetmezsin. Sağ tarafında bir melek, sol tarafında bir melek var.

كَرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ

(الانفطار: ۱۲-۱۱)

(*Kirâmen kâtibîn. Ya'lemûne mâ tef'alûn*)
[Şunu iyi bilin ki, üzerinizde şerefli yazıcılar vardır. Onlar yapmakta olduklarınızı bilirler.]
(İnfitar: 11-12)

Yaptığın her şey cızır cızır yazılıyor. Benim konuşmalarım da yazılıyor. Buyurun, hiç itiraz eden var mı içinizde? Ben şimdi susacağım. İsterseniz benim konuşmalarımı bir daha dinleyebilirsiniz. Neden yazılıyor?

Bu insanoğulları, yumruk kadar akıllarıyla konuşmaları yazarlar da, görüntüleri video teyplerinde tesbit ederler de Âlemlerin Hâlikı, Rabbü'l-âlemîn, Mâlikü'l-mülk, Kâdir-i Mutlak olan Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarının amellerini yazmaz mı? Onda tereddüdün var mı?

Bundan 100 sene önce, 50 sene önce gelmiş olan bir zavallı zayıf müslüman, “Yahu nasıl yazıyor, unuttur yetiştiremez,

kalemin ucu kırılır, mürekkebi biter, eli yorulur.” diye düşünebilirdi. Şimdi öyle düşünüyor muyuz biz? Şimdi hiç öyle düşünmüyoruz. Hem ses kaydediliyor, hem görüntü kaydediliyor. Hepsi kaydediliyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyimizi böyle kaydediyor. Karanlıkta da aydınlıkta da her amelimizi kaydediyor ve:

إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

(جاثية: ۲۹)

(*İnnâ künnâ nestensihu mâ küntüm ta'melûn*)
[Çünkü biz, yaptıklarınızı kaydediyorduk.]

(Câsiye, 45/29)

İşlediklerinizin hepsi kayda geçiyor. “Ya siz ne sandınız? Hiç yazılmıyor mu sandınız?” denilecek, âhirette. Sonra;

هَآؤُمْ أَقْرَأُ كِتَابِيَهٗ

(الحاقة: ١٩)

(*Hâümu’kraû kitâbiyeh*) “Oku, bu sevapların günahların yazılmış olduğu şeyi, al oku!” (Hakka, 69/19) denilecek.

Aldığı zaman, tüyleri diken diken olacak, gözleri fal taşı gibi açılacak, diyecek ki:

مَالِ هَٰذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا
أَحْصَاهَا

(الكهف: ٤٩)

(*Mâli hâze’l-kitâbi lâ yugâdirü sağîraten ve lâ kebîraten illâ ahsâhâ*) [Bu nasıl bir kitaptır ki küçük, büyük hiçbir şey bırakmadan hepsini sayıp dökmüş!] (Kehf, 18/49)

Nasıl yazılmış? Hiçbir şey kaçırılmamış. Küçük büyük hepsini tesbit edebilmiş, hiçbir eksiği yok. Kaşımı kaldırmışsam, göz ucu ile bakmışsam, o bile tesbit edilmiş. İnsan ne işledi ise onun karşılığını görecektir.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Cennete bir adamcağız girecekmiş bakacakmış ki dünyadaki hizmetçisi, kölesi, esiri kendisinden daha yüksek makamda, daha büyük imkânlarla sahip, Allah ona çok daha büyük imkân vermiş. Diyecekmiş ki:

“—Yâ Rabbi! Dünyada bu benim kölem.”

“—Seni işlediğin amele göre mükâfatlandırdım, onu da işlediği amele göre mükâfatlandırdım. Bu senden daha çok çalışmış, senden daha çok yükseğe çıktı, daha büyük imkânlar kazandı.”

Aziz ve muhterem kardeşlerim.

Bu gerçeklere göre harekete geçmemiz lâzım. Meselâ caddenin ortasında iki kişi oturmuş veya dikilmiş, konuşuyorlar. Birisi de yanlarına geliyor, diyor ki:

“—Yahu karşıdan koca tır geliyor. Koca trak geliyor, fren de tutmuyor. Geriye kaçsanıza!”

Adamlar gene konuşmaya devam eder mi? Yani sözün sonucu, bir neticesi olması lâzım değil mi?

“—Yolun ortasında durmayın; üzerinize araç geliyor!” diyen bir ihtarcıya yolun ortasında konuşan iki kişinin yapacağı şey, omuz silkmek midir? “İşimize karışma!” demek midir?

Hayır. Kaldırıma balıklama gitmektir; uçarak, kaleci gibi uçarak gitmektir. Çünkü aksi takdirde aracın altında kalacak.

Biz bu hadisleri okuyoruz, bu ayetleri okuyoruz. Bu ayetlerin sonucu, kenara balıklama gitmek lâzım. Bu ayetleri, bu hadisleri dinledikten sonra, gereği neyse onu yapmak lâzım!

“—Sen bizim işimize karışma, durduğun yerde dur; Kur’an âyeti orada dursun, hadis-i şerif burada dursun, ben de kendi yolumda durayım!” demek olmaz.

Bu ihtarların bir de hesabı olur. Nasıl hesabı olacak, onu da söyleyivereyim.

Mülk (Tebâreke) Sûresi’ni hep ölümlere okuruz. Diriler bilmez mânâsını, ölümler biliyorlar. Tebâreke Sûresi’nde bildiriliyor ki:

سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ

(الملك:٨)

(*Seelehüm hazenetühâ elem ye’tiküm nezîr*) [Cehennemin bekçileri onlara: ‘Size, bu azap ile korkutucu bir peygamber gelmemiş miydi?’ diye sorarlar.] (Mülk, 67/8)

Günahkârlar, suçlular, kâfirler, müşrikler veya mü’min olduğu halde işte böyle gafletle ömür geçirip de bir sürü suçlar işlemiş olanlar, cehenneme atıldıklarında, cehennemin muhafızları, bekçileri, görevlileri, oradaki zebâniler şaşıracaklar, onlara soracaklar:

(*Elem ye’tiküm nezîr*) “Size hiç haberci gelmedi mi, bu durumu anlatan ihtarıcı hiç gelmedi mi?” diyecekler.

تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ

خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ

(الملك:٨)

(*Tekâdü temeyyezü mine'l-gayz*) “Cehennem kükremesinden, hışmından sanki patlayacak gibi kızmış.” Atom santralini düşünün, soğutma cihazı bozulmuş Çernobil santrali gibi, muazzam bir hararet var; duvarları eritiyor. Cehennem de böyle korkunç. Dünyadaki yüz defa suyla yıkanmış da, öyle gelmiş. Cehennem ateşi daha korkunç... Hışmından neredeyse patlayacak, hararetli... Cehennem cayır cayır, etrafa ateşler saçıyor, yalazları çıkıyor.

(*Küllemâ ülkıye fîhâ fevcün*) Grup grup cehennemin içine atılınca, atıldıkça, zebânîler bunları içeride görünce:

(*Seelehüm hazenetühâ elem ye'tiküm nezîr*) “Yâ siz buraya nasıl geldiniz, nasıl düştünüz? Size bu durumu, bu cehennemi anlatan bir insan hiç gelmedi mi, haberci gelmedi mi? ‘Ey insanlar, âhirette cehennem var!’ diyen bir kimse gelmedi mi?” diye soracaklar. (Mülk, 67/8)

Zebaniler şaşıracaklar. Cehennemi bilen insan günah

işleyebilir mi? Cehennemin olduğunu bilen, o haberi almış olan insan yapabilir mi?

Körfez Savaşı varken Irak’a gider miydiniz? Paralarını ben versem bile gitmezsiniz. Neden?

“—Harp var hocam, ben aptal mıyım? Bilet parası senin olsun, sen de ziyan etme; ben de canımdan olmayayım. Ben ne Musul’a, ne Kerkük’e giderim!” derdiniz.

Neden? Harp var, çoluk çocuk ölüyor, insanlar, zavallı insanlar, bir kavmiyet kavgasından,

bir milletin içindeki insanlar, birbirlerini öldürüyorlar. O ateşin içine gider mi insan? Allah korkusu yok, iman yok. İmanı aldın mı insanlar, hayvanlardan aşağı oluyor.

Nerede harp var, nerede tehlike varsa oraya gitmez insan. Falanca yerde kolera salgını çıkmış, insanlar ölüyor. Gider mi? Gitmez kimse.

“—Darvin’e gider misin? Bir köy var, seni orada bırakalım; timsahların çok oynadığı yer.”

“—Neme lâzım? Bir gün kurtulurum, iki gün kurtulurum.”

Saatte 40 km. hızla gidiyormuş timsah, sen onun önünden kaçacağım derken, arkandan hart diye popondan kapar.

“—Neme lâzım, ben Melbourne’da yaşarım. Darwin Darwinlilerin olsun!” dersin.

Tehlikeyi bilen bir insan, ona göre tedbir alır, kırırdar, ürperir ve çare arar, gereğini yapar.

Peygamber SAS Efendimiz’in zamanının insanı ile bu zamanın insanı arasındaki en büyük fark nedir? Ben şunu görüyorum: Bu zamanın içinde yaşadığım için, bu zamanın insanını biliyorum. Biz birbirimizi biliriz.

Gülü tarife ne hâcet, ne çiçektir biliriz. Hepimiz birbirimizi biliyoruz. Siz de bizi, biz de sizi biliriz. Herkes birbirini biliyor. 20. Yüzyıl’ın insanı olarak çocuklarımızı biliriz, komşularımızı biliriz, çevreyi biliriz, sahabe-i kiramın da hayatını okuyoruz, onları da biliyoruz.

Onları bizden ayıran en mühim özellik, onlar Rasûlüllah’tan bir hadisi duyunca, hemen

uyguluyorlardı. Biz nasıl dinleriz? Musikî dinler gibi, çok tatlı bir melodi gibi dinleriz; sonra Allah rahatlık versin.

“—Çok tatlı bir ninni gibi geldi bana... Zaten uykum da gelmişti, gündüz de fazla yorulmuştum. İşim de biraz ağırcadır hocam. Yemeği de tatlı yapmış bizim hanım, sağ olasıca... Kebap da çok güzeldi, etin en iyi yerindendi. Meşrubat vs. derken bir mayhoşluk çöktü üzerime, midem de dolu. Sen de bunları söyledin; tatlı tatlı konuştun, ağzına sağlık hocam. Haydi Allah rahatlık versin.”

Peygamber Efendimiz’in zamanının insanı ne yapıyor?

Kendisine ayet gelince, gereğini yapıyor. Bir ayet inmiş. Bu ayet-i kerime ile Allah CC bildiriyor ki:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا
فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا
أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ
مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

(النسا: ٩٧)

(İnne’llezîne teveffâhümü’l-melâiketü zâlimî enfüsihim kâlû fîme küntüm) [Kendilerine yazık eden kimselere melekler, canlarını alırken, “Ne işte idiniz?” dediler. (Kâlû künnâ müstad’afîne fi’l-ardı) Onlar, “Biz yeryüzünde çaresizdik.”

diye cevap verdiler. (*Kâlû elem tekûn ardu'llâhi vâsîaten fetühâcirû fîhâ*) Melekler de, “Allah’ın yeri geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!” dediler. (*Feülâike me’vâhüm cehennem*) İşte onların barınağı cehennemdir, (*ve sâet masîrâ*) orası ne kötü bir gidiş yeridir.] (Nisâ, 4/97)

Rasûlüllah Efendimiz:

“—Hicret edin, yanıma gelin! İslâm bir hür bir mekân sahibi oldu, Medine müslümanların oldu. Hem orada düşmanların zararına uğramamak için, hem de burada birlik ve beraberlik olup, İslâmî daha iyi yaymak için yanıma gelin!” buyurmuş.

Hicret emrolunmuş. Ashabını Medine’ye göndermiş, göndermiş, göndermiş; kendisi de en sonunda gitmiş. Neden? Kahraman olduğu, cesur olduğu, basiretli olduğu devlet adamı olduğu için, arkada bırakmadan hepsini göndermiş; ondan sonra da kendisi hicret etmiş.

Müslümanlar Medine’de toplanmış. Medinelilerden Allah razı olsun, “Gel, seni kendimiz gibi koruruz, malımız, canımız gibi koruruz” dedikleri, bağırılarını açtıkları, söz verdikleri için, Mekke’de yaşayamayan müslümanlar oraya gitmişler, hicret etmişler.

(*Mâ leküm min velâyetihim min şey’*) Hicret etmeyene bir şey yok. (*Feülâike me’vâhüm cehennem*) Hicret etmeyip de kâfirlerin arasında günahkâr olarak ölenler cehenneme gidecekler. (*Ve sâet masîrâ*) Ne fena yerdir o cehennem, diyecekler.

Mekke’de 82 yaşındaki bir sahabe “Hicret etmek

lâzım, hicret etmeyenin yeri cehennemdir.” diye bu ayeti duyunca, hemen ayağa kalkmış; “Bineğimi, dengimi hazırlayın!” demiş.

إِلَّا الْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا

(النساء: ٩٨)

(İlle’1-müstad’afine mine’r-ricâli ve’n-nisâi ve’l-vildâni lâ yestatîûne hîleten ve lâ yehtedûne sebîlâ) “Erkekler, kadınlar ve çocuklardan gerçekten âciz olup hiçbir çareye gücü yetmeyenler, hiç bir yol bulamayanlar müstesnadır.” (Nisâ, 4/98)

O sahabi:

“—Ben bu istisnanın içinde değilim!” demiş; “Hazırlayın benim takımlarımı, yorganımı!” Hazırlamışlar, yol hazırlıklarını

yapmışlar. Deveyi kendisi yükletmiş, yola çıkmış. Neden? Âyet duydu, âyet! Âyeti duyduğu zaman “Pekiye!” diyor. İşte o zamanın müslümanı ile, şimdiki zamanın müslümanı arasındaki fark...

İşte o zamandaki müslümanın zafer kazanma sebebi ile, bu zamandaki müslümanın ekin biçilir gibi biçilmesinin sebebi... Fark bu! Birisine ayetleri söylüyorsun, duyduğu anda 82 yaşında da olsa fırlıyor; ötekilere söylüyorsun, ninni gibi... 20. Yüzyıl’ın insanına ayetler ninni gibi geliyor.

Nasıl aldattılar? Müslümanları aldattılar,

aldattılar. Şimdi Irak'ta hiçbir şey olmuyor. Neden? Kendi işlerini gördüler, paralarını kazandılar, 75 milyar dolar kâr ettiler.

“—Bir Amerikalı bir Kürt için ölmez!” diyor şimdi.

“—Haydi onu da zulümden kurtar!”

Neden? Aldatılacak insan olan her yerde, o insanı aldatacak bir açığöz türer; aldatılacak bir saf, işletilecek bir maden, olunca onu aldatacak bir açığöz, yankesici bulunur; mutlaka gelir, onun cebinden parasını, ağzından lokmasına alır. Sen aptal olursan, sen şuursuz olursan, bir açığöz çıkar. Dünyada açığöz eksik değil.

Şimdi, “Havanın her zerresinde mikrop var!” diyorlar. Burada biraz azmış ama İstanbul'da, Eminönü'nde 1 metreküp havada 5 milyon mikrop saymışlar. Mikrop dolu. Niye herkes hasta oluyor?

Sıhhatli bünye mikroba karşı kendisini koruyabilir, hasta olmaz. Zayıf bünye mikrobu aldı mı hemen nezle, soğuk algınlığı, boğaz şişkinliği, ciğer zaafı, kan kusma, verem, vs. oluyor. Neden? Zayıf bünye çabuk müteessir olur.

O zamanın müslümanı âyeti duyar duymaz dengini hazırladı, yola çıktı. 82 yaşında da olsa, Mekke'den Medine'ye gideceğim diye atını hazırladı yola çıktı. Neden? O gün âyet geldi, âyetin indiğini duydu.

“—Bu ayete göre ben burada kalırsam, cehennemlik olacağım!” diye düşündü, cehennemlik olmamak için yola çıktı. Mekke'nin

biraz dışına çıktı. Dışında 25 km uzaklıkta biliyorsunuz Ten'im mescidi var. Oraya geldiği zaman ruhunu teslim etti. Cennetlik...

Neden? Rasûlullah'ın sözünü dinledi, Allah'ın emrine uydu. Allah yolunda gidiyordu. Medine'ye ulaşamadı ama yolunda öldü.

Muhterem kardeşlerim! Allah bize o büyüklerimizin imanını versin! O imanın tadını duyursun...

Bizim neyimiz eksik? Paramız var, pulumuz var, sıhhatimiz var. Keyfimiz, evimiz, arabamız var. Allah bize ne nimetler vermiş. Onlar o haldeydiler ki, açlıktan bir hurmayı bir tanesi alıyordu da yutmuyordu; biraz emiyordu, yanındakine veriyordu; o emiyordu, yanındakine veriyordu. Biz burada hurmayı, sadece orucu açmakta çerez olarak kullanıyoruz. Karnımız doyduktan sonra, keyif olarak birçok şey yiyoruz.

Efendimiz eve gelirdi:

“—Yiyecek bir şey var mı?”

“—Yok ya Rasûlallah!”

“—Zaten ben de oruç tutmağa meyilliydim. Oruca niyetleneyim!” derdi. Aylarca hane-i saadetinde yemek pişmezdi, duman çıkmazdı bacasından.

Bizim her şeyimiz var. Bizim iyi müslüman olmak için ne eksikimiz var? Daha münevveriz. Sahabe-i kiramın bildiği bilgilerden daha fazlası ile mücehheziz. Ama kalp zaafı var, kalpte eksiklik var. Bizim imanımızda eksiklik var. Allah bize onların imanından, o güzel imandan

ihsan etsin... O güzel imanla yaşayıp, şerefli aslanlar gibi, er gibi yaşayıp, bir gül bahçesine girercesine ahirete gidenlerden eylesin...

Rabbimizin huzuruna vardığımızda sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmayı nasip etsin... Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin... .

Bir de cennete giremezse insan, ne olur muhterem kardeşlerim? Patlamış atom santrali gibi o muazzam ateşin içinde kalırsan, ne olur?

“—Ölür, kurtulur, buhar olur.” Hayır!

لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ

عَذَابِهَا

(فاطر: ٣٦)

(*Lâ yukdà aleyhim feyemûtû*) “Cehennemde azab görenler de keşke ölseler kurtulacaklar ama, ölmek yok ki ölüp de kurtulsunlar. (*Ve lâ yuhaffefü anhum min azâbihâ*) Azapları da hafiflemez.” (Fâtır, 35/36)

Ölmek yok, azabın hafiflemesi de yok. Yağma var mı? Öleceksin, kurtulacaksın... Ölüm kurtuluş. Burada adam amansız bir hastalığa yakalanır, ölür, kurtulur. Cehennemde ölmek yok! Allah bildiriyor bunu... Onun için cehenneme düşmemeğe var gücümüzle gayret edelim!

Önünüzde bir cehennem çukuru var... O çukuru düşmeden dolaşabilerseniz, arkasında pırıl pırıl köşkleri olan cennet bahçeleri var... Cehennemi

geçmeniz lâzım! Köprüden aşağı düşmemeniz lâzım!

İşte sevap kazanmak için imkân; oruç, teravih, zekât, sadaka, sadaka-i fıtır, Kur'an-ı Kerim, hayır, hasenat, tevbe... İşte mevsim, pazar açık... Bu pazar kapanacak bir zaman sonra, yerinde yeller esecek. Kenarda karton parçaları, kağıt parçaları kalacak. Pazar gitti, alan aldı, satan sattı, kazanan kazandı.

El-vedâ, yâ şehr-i gufran, el-vedâ!.. Allah hepimize uyanıklık nasip etsin...

Bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah!...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

09. 04. 1991- Eluada / AVUSTRALYA

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

